

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
6231-21

meddelad i Stockholm den 26 januari 2023

KLAGANDE

1. AA

2. BB

MOTPART

Uppsala kommun
753 75 Uppsala

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 1 oktober 2021 i mål nr 3102-21

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens avgörande och fastställer förvaltningsrättens avgörande.

BAKGRUND

1. En gymnasieelevs hemkommun ska ansvara för elevens kostnader för dagliga resor mellan bostaden och skolan om färdvägen är minst sex kilometer.
2. AA och BB bor på olika adresser i Uppsala och ansökte inför läsåret 2020/2021 om elevresor för deras då 16-åriga dotter. Dottern bodde växelvis hos dem och ansökan avsåg resor från den ena förälderns bostad till gymnasieskolan. Färdvägen mellan den förälderns bostad och skolan översteg sex kilometer. Dottern var dock inte folkbokförd på den fastigheten utan på den fastighet där den andra föräldern var bosatt. Avståndet från folkbokföringsadressen till skolan var mindre än sex kilometer.
3. Uppsala kommun avslog ansökan. Beslutet motiverades med att i kommunens skolskjutsreglemente definieras bostad som den fastighet där eleven är folkbokförd och att ansökan gäller en annan adress än folkbokföringsadressen.
4. AA och BB överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Uppsala som upphävde beslutet. Förvaltningsrätten ansåg att ett barn med växelvis boende har två likvärdiga hem och att beslutet därmed inte var förenligt med reglerna om kommunernas skyldighet att ansvara för elevers kostnader för dagliga resor mellan bostaden och skolan.
5. Uppsala kommun överklagade till Kammarrätten i Stockholm, som upphävde förvaltningsrättens dom och fastställde kommunens beslut. Kammarrätten menade att begreppet bostad i detta sammanhang får tolkas som den plats där eleven är folkbokförd och att kommunen därmed inte är skyldig att ansvara för dagliga resor mellan ett hem där eleven växelvis bor, men inte är folkbokförd, och skolan.

YRKANDEN M.M.

6. *AA* och *BB* yrkar att kammarrättens avgörande ska upphävas och förvaltningsrättens avgörande fastställas samt anför följande. Deras dotter har två likvärdiga hem och bodde vid tiden för kommunens beslut i lika stor omfattning i föräldrarnas respektive bostad. Att rätten till elevresor vid växelvis boende skulle vara begränsad till bostaden på den fastighet där eleven är folkbokförd saknar stöd i lagstiftningen.
7. *Uppsala kommun* anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Frågan i målet**

8. Frågan i målet är om det strider mot lag eller annan författning att, vid prövningen av rätten till elevresor avseende en gymnasieelev som inte fyllt 18 år och som bor växelvis hos sina föräldrar, utgå endast från den fastighet på vilken eleven är folkbokförd.

Rättslig reglering m.m.

9. Enligt 13 kap. 8 § första stycket 4 kommunallagen (2017:725) ska ett överklagat beslut upphävas om beslutet strider mot lag eller annan författning.
10. Av 2 § lagen (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor (elevreselagen) följer att en gymnasieelevs hemkommun ska ansvara för elevens kostnader för dagliga resor mellan bostaden och skolan om färdvägen är minst sex kilometer.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

11. Enligt Uppsala kommuns reglemente för skolskjuts och andra elevresor gäller såvitt avser elevresor för elever i gymnasieskola att med begreppet bostad avses den fastighet där eleven är folkbokförd.
12. När ett barn till separerade föräldrar med gemensam vårdnad bor i princip lika mycket hos båda föräldrarna föreligger ett s.k. växelvis boende. Föräldrarna kan ingå avtal om detta och allmän domstol kan med stöd av föräldrabalkens regler förordna att barnet ska bo växelvis hos föräldrarna. När ett barn har växelvis boende får barnet anses ha två likvärdiga hem (jfr RÅ 2002 ref. 91) och får då anses ha två bostäder.
13. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att lagtexten i 2 § elevreselagen inte ger stöd för att innebörden av begreppet bostad ska begränsas till att bara avse bostaden på den fastighet där ett barn som bor växelvis hos sina föräldrar är folkbokfört. Någon sådan begränsning kan inte heller utläsas av förarbetena till regleringen. I en situation där en gymnasieelev inte har uppnått 18 års ålder och bor växelvis hos sina föräldrar gäller därför hemkommunens skyldighet enligt 2 § elevreselagen i förhållande till båda dessa bostäder.
14. Högsta förvaltningsdomstolen finner således att kommunens beslut om att avslå AA och BBs ansökan om elevresor för deras dotter – som vid beslutstillfället inte hade fyllt 18 år – på den grunden att ansökan gällde resor från en annan adress än folkbokföringsadressen stred mot 2 § elevreselagen.

15. Kammarrättens avgörande ska därför upphävas och förvaltningsrättens avgörande fastställas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Per Classon, Ulrik von Essen och Mats Anderson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Sofia Hagström.